

4.6. Závěrečné shrnutí

Na základě analyzovaných základních ukazatelů statistik dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz za 1. pol. 2018 lze říci, že:

- Průměrný počet nemocensky pojištěných za 1. pol. 2018 činil celkem 4 710,8 tis. osob, z čehož 50,6 % tvořili muži a 49,4 % ženy. Oproti 1. pol. 2017 (4 632,1 tis. osob) průměrný počet pojištěnců vzrostl o 1,7 %, tj. o 78,7 tis. osob.
- Absolutní počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti se meziročně zvýšil z 944,7 tis. případů v 1. pol. 2017 na 1 040,2 tis. případů v 1. pol. 2018 (tj. o 10,1 %). Z celkového počtu tvořily případy dočasné pracovní neschopnosti mužů 46,5 %, na ženy tedy připadalo 53,5 % nově hlášených případů, přestože podíl žen na celkovém počtu pojištěných osob činil 49,4 %.
- V 1. pol. 2018 dosáhl podíl nemocí na počtu všech nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti 90,2 %, další 2,3 % připadá na pracovní úrazy a 7,6 % na ostatní úrazy.
- Absolutní počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti pro pracovní úraz se meziročně snížil ze 24 732 případů v 1. pol. 2017 na 24 062 případů v 1. pol. 2018 (tj. o 2,7 %). Z tohoto celkového počtu bylo 23 525 případů (97,8 %) pracovních úrazů s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny
- Počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti je dán součtem dnů, po které trvala dočasná pracovní neschopnost všech nově hlášených případů. Tento ukazatel meziročně vrostl ze 38 709 tis. prostonaných dnů v 1. pol. 2017 na 40 624 tis. dnů v 1. pol. 2018 (tj. o 4,9 %).
- Nejdelší průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti v 1. pol. 2018 byla zaznamenána ve Zlínském kraji (46,1 dne), v Moravskoslezském kraji (44,4 dne) a v Olomouckém kraji (42,7 dne), nejkratší byla v Libereckém kraji (35,3 dne). Hodnoty tohoto sledovaného ukazatele v 1. pol. 2018 meziročně oproti 1. pol. 2017 poklesly ve všech krajích.
- Průměrná délka trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti meziročně poklesla ze 41 dnů v 1. pol. 2017 na 39,1 dne v 1. pol. 2018. Jeden případ dočasné pracovní neschopnosti z důvodu nemoci průměrně trval 37,5 dne, z důvodu pracovního úrazu 54,5 dne a z důvodu ostatních úrazů 52,9 dne.
- Průměrná délka trvání 1 případu pracovní neschopnosti žen se meziročně snížila ze 42,2 dne v 1. pol. 2017 na 39,9 dne v 1. pol. 2018, v případě mužů se průměrná délka trvání 1 případu meziročně snížila z 39,6 dne v 1. pol. 2017 na 38,1 dne v 1. pol. 2018.
- Počet prostonaných dnů pro nemoc činil 35 167 tis. dnů (86,6 %), pro pracovní úraz 1 312 tis. dnů (3,2 %) a pro ostatní úrazy 4 144 tis. dnů (10,2 %). Ženy byly v dočasné pracovní neschopnosti celkem 22 187 tis. dnů, o 3 751 tis. dnů déle než muži
- V 1. pol. 2018 v České republice v důsledku dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz denně chybělo na svých pracovištích 224 441 pojištěnců, což bylo ve srovnání s předchozím obdobím v 1. pol. 2017 rokem (213 860 pojištěnců) o 10 581 osob více (o 4,9 %).
- Z celkového počtu chybělo na pracovištích 194 295 pojištěnců pro nemoc, 7 251 pojištěnců pro pracovní úraz a 22 898 pojištěnců pro ostatní úraz.
- Nejvíce pojištěnců z celorepublikového úhrnu chybělo ve Zpracovatelském průmyslu (68 100 osob), dále pak v odvětví Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (26 642 osob); naopak nejméně pojištěnců v oblasti Výroba a rozvod elektřiny a jiných energií (969 osob).
- Nejvíce nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti bylo hlášeno v subjektech s převažující ekonomickou činností spadajících dle klasifikace CZ-NACE do odvětvové sekce Zpracovatelský průmysl (357,5 tis. případů) a Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (131,5 tis. případů), naopak nejmenší absolutní počet byl hlášen u odvětvové sekce Výroba a rozvod elektřiny a jiných energií (6,1 tis. případů) a u Těžby a dobývání (5,8 tis. případů).

- Nejvíce dnů dočasné pracovní neschopnosti v 1. pol. 2018 z celorepublikového počtu bylo v odvětví Zpracovatelský průmysl (13 677 tis.), a to jak celkem, tak v jednotlivých kategoriích – pro nemoc (11 673 tis.), pro pracovní úrazy (517 tis.) a pro ostatní úrazy (1 487 tis.). Naopak nejnižší počet dnů pracovní neschopnosti byl hlášen v oblasti Výroba a rozvod elektřiny a jiných energií (205 tis.), kde bylo evidováno i nejméně dnů pracovní neschopnosti pro nemoc (177 tis.), pro pracovní úrazy (5 tis.) a pro ostatní úrazy (22 tis.).
- Celorepubliková průměrná délka trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti byla v 1. pol. 2018 výrazně překročena v odvětví Zemědělství, lesnictví a rybářství (53,4 dne), Stavebnictví (51,8 dne), Ubytování, stravování a pohostinství (51,3 dne), Činnosti v oblasti nemovitostí (47,4 dne) a v odvětví Těžba a dobývání (45,4 dne). Dlouhodobější pracovní neschopností se tedy v převážné míře vyznačují odvětví se sezónní výrobou či odvětví vysoce riziková. Nejkratší průměrné trvání 1 případu pracovní neschopnosti bylo v 1. pol. 2018 evidováno v odvětví Informační a komunikační činnosti (25,5 dne). Dalšími oblastmi ekonomických činností s relativně nízkou průměrnou délkou pracovní neschopnosti byly oblasti Vzdělávání (27,7 dne) a Peněžnictví a pojišťovnictví (30,4 dne).
- V pracovní úrazovosti je dlouhodobě patrný rozdíl mezi pohlavími, muži zde výrazně dominují. Z celkového počtu pracovních úrazů připadalo v 1. pol. 2018 na muže 67,3% a na ženy pouze 32,7 % pracovních úrazů, což je dáno i odlišnou strukturou zaměstnanosti žen a mužů. Odvětví, kde převládají muži a vyskytují se zvýšená rizika pracovního úrazu, jsou např. Těžba a dobývání, Zpracovatelský průmysl, Stavebnictví, Doprava a skladování či Zemědělství, lesnictví, rybářství. Naopak odvětví, kde převažují v zaměstnání ženy a rizika pracovních úrazů v nich mohou být méně častá, jsou Peněžnictví a pojišťovnictví, Veřejná správa a Vzdělávání. Ještě výraznější rozdíl mezi pohlavími je patrný u smrtelných pracovních úrazů. Ženy se trvale na počtu pracovních úrazů podílejí daleko méně, nežli by odpovídalo jejich podílu na celkové zaměstnanosti v České republice, což souvisí s charakterem vykonávané práce.
- Nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti dle odvětví ekonomické činnosti v 1. pol. 2018 bylo zaznamenáno v odvětví Zpracovatelský průmysl (6,1), Těžba a dobývání (5,9), Zemědělství, lesnictví a rybářství (5,8) a Administrativní a podpůrné činnosti (5,6). Nejnižší průměrné procento pracovní neschopnosti pak bylo v odvětví Informační a komunikační činnosti (2,0), Činnosti v oblasti nemovitostí (2,5) a Profesní, vědecké a technické činnosti (2,6).
- Z hlediska meziročního vývoje průměrné procento pracovní neschopnosti v 1. pol. 2018 oproti stejnému období v loňském roce mírně stoupl (o 0,15 p. b.) a jeho úroveň dosáhla na hodnotu 4,76 (v 1. pol. 2017 činila jeho hodnota 4,62).
- V 1. pol. 2018 bylo v systémech Státního úřadu inspekce práce (SÚIP) a Českého báňského úřadu (ČBÚ) registrováno celkem 60 smrtelných pracovních úrazů, vykazovaných za Českou republiku, z toho 57 smrtelných úrazů u mužů a 3 smrtelné pracovní úrazy u žen. Počet smrtelných pracovních úrazů v 1. pol. 2018 oproti 1. pol. 2017 vzrostl o 15 případů (ze 45 případů).
- V 1. pol. 2018 bylo Státním úřadem inspekce práce (SÚIP) a Českým báňským úřadem (ČBÚ) evidováno celkem 561 závažných pracovních úrazů, u kterých hospitalizace přesáhla 5 dnů, z toho bylo 463 případů evidováno u mužů, u žen pouze u 98 případů.
- Výdaje na dávky nemocenského pojištění činily v červnu 2018 téměř 2,9 mld. Kč, za leden až červen 2018 se jednalo o cca 17,2 mld. Kč, (tj. 52,9 % čerpání z částky státního rozpočtu - 32 460,0 mil. Kč).
- Meziroční zvýšení výdajů objemově nejvýznamnější dávky systému – nemocenského (o 390,2 mil. Kč, tj. o 20 %) - souviselo zejména s nárůstem počtu proplacených dnů a s nárůstem výše průměrné denní dávky nemocenského. V červnu 2018 se tento počet meziročně zvýšil o cca 115,2 tis. proplacených dnů, tj. o 2,8 %, na 4,3 mil. dnů. Došlo rovněž k meziročnímu nárůstu výše průměrné denní dávky nemocenského (o cca 21,8 % na 451 Kč).

